Ч. 139 (11.104). Львів, субота 25. червня 1927. Pocztowa opłata uiszczona ryczałtem. Рік XLV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграмі: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до адміністрації.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Речник „зорганізованого терору".

Львів, 25. червня 1927.

На польські народові кола находить помітна паніка. Звідки вона береться? Вона росте рівнорядно зі зростаючим у Польщі комунізмом. Так пояснює це найавторитетніший представник польського воюючого націоналізму і теоретик фізіольогічного шовінізму Станіслав Грабський. Ось дня 19. ц. м. відбувся у Львові зїзд окружної ради „Звьонзку Людово-Народового", на якому цей грабар українського шкільництва з часів свого міністрування виголосив велику промову про засоби оборони перед більшовизмом.

Ст. Грабський твердить у цій промові (гл. Слово Польске з 23. VI. ц. р.), що від травневого перевороту сильно зростає в Польщі комунізм. Доказом на це між іншим вибори до варшавської міської ради, де комуністи зібрали аж поверх 60 тисяч голосів. Колись, тобто за часів правління хієнопяста — твердить він — це булоб неможливе, а тепер „партія комуністів є в Польщі рівносильною як народовий табор". І при варшавських виборах булиб комуністи напевно зібрали понад 100 тисяч голосів, якщо їх листи не уневажнилиб. Якіж причини такого зросту? Герольд воюючого польського націоналізму подає за найважнішу причину те, що за правління хієнопяста було в Польщі „п о ш а н у в а н н я з а к о н і в, не зважаючи на страшну економічну ситуацію" і тому не було так богато комуністів, а по травневому перевороті всякі п і д с т а в и „з а к о н н о с т и і п а т р і о т и з м у р о з б и т і" і тому комуністи стали сильними, як ніколи досі. Стали сильними нарівні з народовим табором, не зважаючи на те, що нині, на думку Грабського, „господарська ситуація Польщі є раєм у порівнанні з давною". Причина, як бачимо, благенька тай наївненька доволі, як на Ст. Грабського. Та йому не залежить на тому, щоби подавати вірні причини зросту комунізму, для нього найважніше те, щоби п о с і я т и п а н і к у с е р е д н а р о д о в о г о т а б о р у перед маревом с о ц і я л ь н о ї р е в о л ю ц і ї, що повисло над Польщею, і тим самим сконсолідувати його для боротьби не тільки з комунізмом, але й з національними меншостями. Бо треба знати, що й національні рухи серед українців і білорусів враховує Грабський теж до білянсу комуністичного зросту в Польщі. Робить він це дуже просто, як пристало передовому ендекові.

„Треба памятати — каже він — що ціла акція комунізму в Польщі, рух білоруський і український — все те реферати, ведені III. інтернаціоналом, інструкції якого кажуть виразно про обовязок ведення комуністами національної пропаганди серед меншостей".

Професор Ст. Грабський, видно, не визнається докладно в інструкціях III. інтернаціоналу і не хоче знати, що ті, про які він говорить — відносяться виключно до мало культурних народів, передовсім Азії та Африки, а не Европи. Та й тактика комуністів тому професорові в таких справах, видно, не дуже то відома. Але це не важне! Далеко важніше те, що він говорить про матеріял для революції. Отже матеріял для революції „накопичувався в Польщі від семи літ — а травень минулого року відкрив йому лише ворота". В б. конґресівці податний для революції ґрунт є давно, бо „там привикли до того, що кожна влада є ворогом". Найбільше податними до революції в Польщі взагалі є малоземельні селяни.

„Перед війною — каже Грабський — малоземельні в числі півміліона (чи не вдесятеро більше? — Ред.) заробляли на сезоновій еміґрації; нині її вже нема. Тому то на селі істнує фермент і з дня на день змагається, особливо у Сх. „Малопольщі", де є найбільше роздріблення землі (та це не перешкаджає томуж Грабському і його цілій хієно-пястівській кліці спроваджувати до неї кольоністів-мазурів і військових осадників, мабуть для зменшення соціяльного ферменту серед місцевого населення! — Ред.). Побіч польського селянина істнує тут „руський" селянин, якого пхає до революції націоналістична аґітація. Це витворює тут таку саму комуністичну небезпеку, яка виявилася у Варшаві. І т о м у т о, н е з в а ж а ю ч и н а в с е, м о ж е в н а с п р и й т и х в и л я р е в о л ю ц і ї, я к а з м е т е н а с, а з уваги на те нашим найбільшим завданням є постійна і безперервна боротьба з комунізмом".

Якже собі конкретно представляє Грабський ту боротьбу? Це без сумніву для нас найцікавіше. Вважаючи комунізм найбільшим злочином супроти народу, держави і підстав цивілізації, далі приймаючи на увагу, що робота комуністів ведеться під усякими можливими покришками, рекомендує цей чоловий виразник ендеції ні більше ні менше, а „з о р г а н і з о в а н и й т е р о р п р о т и в с ь о г о, щ о п і д в а ж у є п о л ь с ь к у ц и в і л і з а ц і ю". А що під своє широке поняття комунізму підтягає Грабський і український національний рух, то ясно, що той „зорганізований терор" мусить бути звернений і проти українців. Бож по думці автора цього найновішого винаходу ендеків на соціяльну нужду, на безробіття та безземелля, які підготовляють податний ґрунт під революцію, нема видно іншої ради „я к в і д р у х к і л ь к а н а ц я т и, ч и к і л ь к а д е с я т и л ю д е й в к о ж н і й м і с ц е в о с т и".

Проєкт цей, як бачимо, цілком простий і рівночасно ядерно розроблений аж до подробиць. В кожній місцевости повстане ендецька боївка, що під покришкою боротьби з комунізмом буде громити і виконувати акти терору на українському населенні. Очевидно, що безпосередня організація боївок булаб може за ризиковною, а самі боївки ендецьких терористів булиб може занадто визиваючими і провокуючими саму державу, бож силою фактів і своєї діяльности поставилиб вони себе в колізію з обовязуючим законодавством і правопорядком у державі. Але й на те винайшов Грабський просту раду. Терористичні боївки мусілиб мати прихильну для себе і своїх вчинків польську опінію, отже й моральну підтримку польської суспільности, а тому поручає він всюди „орґанізувати в політичних осередках сильну (*тосна*) опінію народову", яка очевидно все зуміє терористичні акти ендецьких хуліґанів оправдати.

Шкода, що так яскраво і так рішуче підкреслював Грабський на початку своєї промови велике почуття правопорядку і законности, що нібито панувало і панує неподільно в серцях ендеції, та напятнував недостачу такого почуття у теперішніх правителів Польщі. Своє правдиве розуміння законности виявив він наглядно в рекомендації фізичного і морального терору, приноровлюваного його партійцями до інакше думаючих політичних противників. Забув бідняга, що на терор може бути йогож арґументами умотивована й анальоґічна відповідь тероризованих.

Ендецький лідер не забуває пригадати своїм партійним товаришам і того, що саме вони в першій мірі покликані боронити Польщу перед революцією та комунізмом з тої простої причини, що „Польщу здобули не ті, які говорили: „мала, але незалежна", але ті, що проповідували: „велика, хочби менше незалежна", тобто ендеки. І тому вони мусять взяти ініцятиву в терорі та в асиміляції „кресів". Наша суспільність вовинна глибоко призадуматися над тими новими боєвими кличами польських ендеків і самозрозуміло підготовити та насталити себе на самооборону.

Американське Льокарно.

Справа „вічного мира" між Злученими Державами і Францією.

Оскільки справа звороту воєнних довгів, затягнених Францією у Злучених Державах, не стратила нічого зі своєї гостроти, остільки в ділянці менше практичній, а саме в ділянці мирових змагань між тими державами, зайшов факт, що заслугує на увагу хочби з того погляду, що у своїй послідовности він може довести до глибших змін і в загально-світовій політичній конюнктурі.

На початку цього місяця, з приводу 10-літніх роковин приступлення Злучених Держав до воєнної коаліції по стороні антанти, міністр закордонних справ Франції Бріян звернувся з прилюдним апелем до американськвго народу, в якому піддав думку проголошення „вічного мира" між тими обома державами. Франція, мовляв, ніколи не воювала зі Злученими Державами, в боротьбі за незалежність американського народу відіграла навіть почесну ролю, інтереси обох держав на протязі століть не входили собі ніколи в дорогу і, що більше, також у будучности розвій обопільних взаємин між обома народами повинен іти в напрямі якнайтіснішого зближення. Отже між Злученими Державами і Францією приготований безперечно ґрунт під будову тревалого мира.

Як можна було передбачити, відозву Бріяна приняла з живою симпатією не тільки американська преса, але й американська прилюдна опінія. Всеж таки виміну обопільних сердечностей уважали загально за звичайну собі маніфестацію почувань, яка до нічого не обовязує, а не за акт політичної натури. Одначе вже в дуже короткому часі виявилося, що заява Бріяна й американська відповідь на неї мають далеко глибше, суто політичне значіння.

А саме часописи принесли вістку, що 2. ц. м. Бріян звернувся до американського амбасадора в Парижі Мирона Герріка вже з офіціяльним предложенням у справі „вічного мира" між обома тими державами — по думці своєї відозви, опублікованої кілька днів передтим. У відповідь на це, як повідомляє „*Temps*", вашингтонський уряд уповажнив посла Герріка розпочати формальні переговори в цій справі.

Основою пропонованого мирового договору між Францією і Злученими Державами має бути виелімінування раз на все війни як засобу в полагоді можливих конфліктів між згаданими державами. Війна малаб бути проголошена проступком і її традиційна роля, як *ultima ratio* в міжнародніх спорах, булаб скінчена. Війна як така булаб виключена між Францією і Злученими Державами по всі часи.

Розуміється, що договір у цій преважній справі мусить передбачувати розємні суди у всіх тих спорах, що могли би зродитися між обома контрагентами в будучности. Таким чином порозуміння в цій справі буде на думку його американських прихильників основою для значно ширшої мирової конструкції, а саме воно буде поглибленням тих принціпів, що їх зафіксовано в Льокарні, і перенесенням їх на американський ґрунт. Бо, кажуть ініціятори цього договору, проклямація „вічного мира" між Францією і Злученими Державами мусить спричинити глибокі зміни в загально-світовій політиці, зміни, що пособлятимуть у своїм остаточнім ефекті скріпленню загального мира.

На тому шляху будуть очевидно й немалі трудноші. На всякий випадок почин Бріяна, принятий незвичайно прихильно в цілій Америці, може увінчатися вже небавком поважними успіхами. А саме в нинішній добі, коли мирові зусилля Ліґи Націй не приносять сливе ніяких результатів, навіть частинна пацифікація мала би неабияке значіння. Нове Льокарно, що звязало би з собою два великі народи на обох континентах, мусілоб мати благодатний вплив і на інші народи земської кулі. І в тім його найбільша вага.

Практичне шкільництво.

3. Теорія і практика.

Середні школи з практичними курсами заведені вже по цілій Канаді й Злучених Державах. Підстава науки в цих школах або „загальна едукація" є у всіх однакова. Це предмети загального образування, які входять у програму всіх середніх шкіл. Розуміється, пляни науки середніх шкіл Канади й Америки ріжниться основно від европейського. Дитини не обтяжується занадто умовою працею, їй дається два повних дні відпочинку в тиждень, суботу й неділю. Навіть без примусового ходження на екзорти, бо релігія в Канаді й Америці є особистою справою кожної людини. Практичні курси, які творять програмову частину викладів, не є у всіх школах однакові. В міських середніх школах переважають практичні курси, які підготовлюють до фахів у місті. Курси столярські, ковальські, електро-монтерські, авто-механичні, банкові, торговельні, курси шиття, варення та інші. Середні школи в малих містечках, або на фармах, мають як головний, практичний, предмет всякі галузи сельського господарства, рільництва.

Розуміється, коли говоримо про науку агрономії в середній школі, то не розуміємо під цим тільки науку ботаніки, фізики, математики, чи інших теоретичних предметів, але дійсну, практичну науку про все, що відноситься до корисного проваджения господарки. І тут беруть американці під увагу спеціяльні галузи рільництва, які підходять до тої околиці, в якій школа находиться.

Не можна занедбувати одної галузи науки на користь іншої. Кожна людина потребує двох родів едукації: практичної та загально-освітньої. Одна приспособить його до життя, а друга поможе йому принороватися до модерного життя. Американець зовсім слушно твердить, що чим більше освічений робітник, тим краща буде його праця, тим краще розвинеться поступ індустрії, чи рільництва, і тим вигідніше устроїть він своє власне життя. Рівночасно, через модерний, практичний спосіб виховання не буде населення поділене по нерівній пропорції, але всі будуть мати заняття відповідне до вподоби й потреби. Середні школи не є підготовчими інституціями для університетів. Їх головною задачею є — підготування молодого покоління до справжнього життя, у всіх діланках.

Приблизно одну четверту частину часу, призначеного на виклади, забирають практичні предмети, чи то у варстатах, лябораторіях, чи на експериментальних полях. Цей час зовсім вистарчає, щоб дати молодій людині достаточне практичне підготування у вибраній ділянці. Рівночасно збуджується в ній почуття відповідальности, підприємчивости і потреби дбати самому про себе. Збудження вродженої ініціятиви, підприємчивости, а не присипання її невідповідними методами навчання.

Европейська метода виховання зовсім не звертала уваги на підготування дитини до життя. Американець, покінчивши середню школу, є вже незалежною людиною, здібною удержати себе самою. Европеєць виходить зі школи безрадний, світ для нього загадка. Американець, коли бажає продовжати свої студії, лучить свобідно працю на життя з наукою. Европеєць далі остає тягарем родини. Все це результат шкільного виховання.

Дітей треба вчити практичних річей, але не в дилетантський спосіб, тільки зовсім так, як це в дійсному житті робиться. Дитина буде знати вагу гроша тоді, коли вона його заробить в той сам спосіб, як це старші заробляють.

Школи обовязують своїх учнів писати звіти з праць, якими вони займаються літом. Чи працюють на фармі, яку роботу сповняють, чи працюють в якомусь підприємстві, чим інтересуються. Коли хтось нічим не займається, то в найближчому році школа старається звернути його увагу на якесь практичне заняття, яке він міг би використовувати в свій вільний час. Бо — це тільки в Европі принято, що вакації це час загального лінюхування. Літні ферії для американських школярів це найкраще поле до попису у праці і знаменита нагода придбати собі гріш.

4. Нова й стара система.

Мусимо звернути головну свою увагу на вишколення тих 95 прц. населення, яке остає поза „освітою", і то вишколення відповідне до їх заняття. Теперішня середня школа а також учит. семинарія зовсім не промовляють ні до нашого селянина, ні до робітника, бо вона ігнорує його найближчі особисті інтереси. Коли ми вимагаємо підтримки маси, то мусимо приноровитися до її бажань. Американці не радо засновують осібні нижчі рільничі школи, бо вони бояться, щоби це не причинилося до „схлопіння" американського фармера. Вони хочуть, щоби кожний фармер мав побіч своєї фахової освіти і загальну, яка ставилаб його нарівні з мешканцем міста. Таку загальну і заразом фахову освіту можуть дати тільки відповідні середні школи. Колиб завелося тільки спеціяльні школи, то мимоволі утруднювалось би цей натуральний перехід одиниць з одної верстви населення другої, а такий перехід незвичайно корисний і для одиниць і для загалу. Це булаб велика втрата для суспільности, но колиб, примірoм, фармерська дитина, що має незвичайний нахил до медицини, була примушена студіювати рільництво, або дитина ремісника, що має здібности агрономічні, була змушена вчитися в ремісничій школі. Таким ненормальним можливостям запобігає система середньої школи з практичними курсами. Дитина може йти за своїм природним нахилом, і або остати при рільництві, чи ремеслі, або йти далі на медицину, чи право.

Донедавна ще бачили ми, як середня школа зовсім не звертала найменшої уваги ні на розвиток рільництва, ні індустрії, а учителі мали тільку одну мету: вивчити своїх учнів на „панів", без огляду на природну склонність дитини.

Д-р Кисілевський (Канада.)

Виборчий рух.

Зловживання у Львівщині.

В цих днях переводяться майже у всіх повітах Східної Галичини вибори до громадських рад. Вістки, які одержуємо з поодиноких громад, вказують, що й ці вибори нічим не ріжняться від відомих уже в історії „галицьких виборів". Що більше — при цих виборах приходиться нам стрічатись з такими безсоромними надужиттями і протизаконностями, що подібних не було навіть у часі злопамятних баденівських виборів. Ми вже згадували про вибори, переведені в селі Гряда, де наказний комісар самовільно змінив останнього дня перед виборами виборчу лісту. А нині перед нами звідомлення з села Нагоряни, львівського повіту, про бурливі вибори, які там переводилися 19-го і 20-го червня. В українській громаді наказний комісар і малий гурток його прибічників перевів вибори зовсім після своїх забаганок. Наказний комісар ще на кілька днів перед виборами ходив по селі і роздавав лісти кандидатів на радних і при помочі ріжних погроз вимушував від людей повновласти. Таким чином вибори переведжено в більшости при помочі повновластей і таксамо голосовано також в четвертім виборчім колі, чого закон не допускає. А двірський економ роздавав двірській службі картки до голосування і грозив видаленням зі служби, якщо слуги голосувалиб не на ці картки. Ці всі надужиття викликали таке негодування в громаді, що виборці зібралися громадно перед виборчим льокалем і голосно протестували проти такого переводження виборів. Комісар мусів наслідком цього вибори перервати і щойно по приході поліції міг їх переводити дальше. Обурення в громаді величезне, бо громада Нагоряни, в двох-третих українське село, перевела до громадської ради на 16 радних усього 3 українців. Це є клясичний зразок, як переводяться тепер у нас вибори до громадських рад. Проти цих виборів протестують у селі не лишень українці, але й усі чесніші поляки, бо й вони бачать, що зломано закон у нечуваний спосіб.

Жіноче віче в Тернополі.

Дня 18. червня відбулося в Тернополі жіноче віче в справі виборів до міської ради. Віче скликував місцевий Український Виборчий Комітет. Зборам проводила п. Конрадова, крім неї вибрано до президії п. Кучерову і п. Гірнякову. Реферат про значіння громадських виборів і ролю жінки в громаді виголосила делегатка Союзу Українок зі Львова п. Рудницька. Віче приняло одноголосно запропоновані референткою резолюції з зазивом усього українського жіноцтва міста Тернополя віддати в день виборів свої голоси на лісту кандидатів Українського Виборчого Комітету та з домаганням до цьогож комітету, щоби на лісті кандидатів на радних міста помістив відповідне число представниць українського жіноцтва в Тернополі.

Сокільське Свято у Львові.

Імпозантний здвиг у столиці краю.

Сокільське обласне свято відбулося дня 19. червня 1927 р. на майдані Сокола-Батька. Вже в суботу вечером приїхали деякі відділи і зараз почали пробу. На зїзд для позамісцевих учасників свята винаймлено обширний павільон Східних Торгів у найближчім сусідстві сокільської площі. Богато праці заняло прикрашення степениці, будова потрібних убікацій, уставлення памяткового каменя, витичення площі вправ, поставлення провізоричної огорожі та інше.

Рання проба протягнулася дещо поза 11. годину. Тимчасом зібралося коло тисячки публики, яка разом з учасниками обступила провізоричний вівтар, при якім о. прелат Куницький відправляв польову Службу Божу. Служили два пластуни санітети, як почесна сторожа стояли Соколи в руханкових одягах зі шпадами в руках. Співав сокільський мішаний хор з Жидачева. Потім відбулося посвячення пропамятного дуба. На червонім камені є напис кирилицею: „В 10-ліття зриву українського народу. 19 7 Сокіл-Батько". О. прел. Куницький виголосив незвичайно горячу і прегарну, хоч і коротку промову, в якій просив Божої помочи для сокільського діла. Голова Сокола-Батька дир. Заячківський зазначив, що в 10-літтю української державности не сповнилося богато наших надій, але теперішня наша напружена праця на всіх ділянках життя є запорукою, що наша недоля швидко скінчиться. Закінчив влучним цитатом з поезії Франка: „Розвивайся, ти високий дубе"...

Потім старшина Сокола-Батька станула перед степеницею, а тисячка Соколів і Соколиць під звуки сокільського маршу чвірками перейшла біжнею довкола грища під невмовкаючі оплески публики. Похід провадив тов. Яців, голова організаційної секції.

Вступ на передполудневе свято був для всіх вільний.

Зараз по обіді почалися проби вправ, що тревали до год. 4. З огляду на передчасний відїзд деяких гнізд і тому, що чети були нерівні числом, прийшлося зробити уставку в павільоні. Це трохи приспішило назначений початок свята. Таксамо на площі тревала за довго уставка руховичок до вправ вільноруч. У чехів місце для кожного руховика є виразно на траві назначене. На нашім здвизі 1914 р. місця були назначені кілками. Тоді ряди і черги виходять рівні і криють не лише чергами поперечними, але й скісними. Від біди можна було дати першому рядові палиці й тоді відступи були би рівні. Але в ніякім разі за уставку не можна звалювати вини на проф. Зимака, що коло влаштування свята поклав без сумніву найбільше праці. Одно недобре, що з причини малої скількости провідників і впорядчиків ложа здвигу був приневолений забагато форсувати, кричати і бігати.

Мужеські відділи виступили зі знаними вправами укладу проф. І. Боберського. Вправи чотиротактові, образові, як розривання кайданів, удармечем. Руховики були в білих сорочках з гарасівками і темних штанах, львівські в руханкових строях. На жаль, далеко не всі мали сокільські шапки. Вправляло всіх 450.

Сокілки виступили в дещо меншім числі (382) і вивели бездоганно чотири вправи укладу проф. Д. Навроцької. Вбрані були в народні строї, лише бобрецький відділ виступив у сокільських шапках і на-

Г. БРАСЮК 15

В ПОТОКАХ.

(Продовження.)

Бурею зашуміла чорна пустеля. Мов божевільний кинувсь за двері, наздоганяючи тінь.

Стис, заридав.

Оля спалахнула одчаєм й напівпритомна скорилась обіймам.

* * *

Знов у Манівецькому клюбі відродився рух. Співи, доповіді, вистави. Сергій з шалом захопився культ-освітньою працею — в ній глушив той докір за збочення до вузького практицизму. Оля-ж відчула в ній своє відродження й піднесення свого „я". Тепер вечорами вона була на репетиціях, на співанках... Сергій допоміг їй організувати групу неписьменних і вона охоче провадила навчання, бесіди...

Була праця, були поривання, горіння.

— Любий, я вірю в радість життя, — щиро казала Сергієві.

І він її розумів.

— Хіба-ж не радість любов і праця? Я люблю життя, люблю людей...

— Ти хороший, хороший! Тиж поважаєш мене, правда, любий?

Тодіж написала матері: „я щаслива".

Горючими метеорами пролітали дні в космічні простори.

Оля пізно закінчила працю. Мала довгу інтимну розмову з своїми ученицями. Була натхнено-радісна. З повною щирістю хотіла поділитися з Сергієм.

Він був схвильований. Показав оповістку.

— Завтра їдем з Марчуком на суд... Таранюк заарештований...

Оля глянула допитливо у вічі.

Було ясно. Таранюка заарештували за доносом Сергія. Сергій непевний своєї правоти й перемоги.

— Сергію, ти будеш безсторонній?!

— Добре! Я буду безсторонній. Але уяви, що той самий комісар виправданий?!

— Щож — тобі нічого боятися. Факти не твоя вина.

— Так! А які факти були проти тебе?

Сергій нервував.

Оля вважала за краще затерти розмову.

Другого дня була під штурмом разячих думок. Сергія можуть обвинувати в наклепі. Він опиниться на лаві підсудних... Ні, Сергій мусить бути рішучим у своїх доказах. Таранюк відомий...

Ще через день в безсилій розпуці ламала руки. Ах, чому вона дратувала його своїми порадами! Можливо, він уже заарештований...

Ввечері зявився Сергій.

— Що? — кинулася вона до його, затаївши тривогу.

— Комісаря до розстрілу.

І в момент в Оліній уяві бризнула кров. Її лице зблякло, зір затуманився. Сергій убивця. Вона зняла з його шиї руку і, не привітавшись, відійшла, стискаючи в грудях хвилювання.

Сергій гостро глянув їй у слід. В йому зросло підозріння.

— Мабуть краще булоб, щоб мене розстріляли?

Оля мовчала.

— ...Виходить так. Мені слід було обернутися в блаженну овечку й хай би мене Таранюк угараздив...

В Олі очі налилися тугою, як осінні озера.

Сергій брязнув саркастично:

— Ха-ха-ха!.. Нам серце болить за комісаром.. Поздорвлюю вас, товаришко, комісарша!..

— Сергій! — крикнула розпачливо. — Нащо так говориш?

Благаюче - страдницьким зором глянула йому у вічі, оповила й бризнули сльози, як дощ.

В перший момент Сергій з ненавистю хотів одпихнути. Раптом як грім:

— Нащо?... Нащо кров у нашому житті?...

Сергій притис до грудей, немов хотів затамувати кров власної рани. Від болю занімів.

Олю! — промовив тихим мінором, коли ущухли ридання. — Я довго над цим думав. Боротьба і вбивство в самій природі матерії. Ми не кращі і не гірші від інших. Нам так само потрібно нищити перепони, щоб досягти перемоги своїх ідей. Біольог убиває живих істот, щоб досягти безсмертя...

В Олі зростала в очах задума.

На новому волосному вчительському зїзді товариші зустріли Сергія тріумфом, як героя. Одні тисли йому руку, вітаючи за перемогу над „драконом", другі вгощали „добреньким", домашнього хову тютюном, треті застерігали від напасти комісарових прибічників, четверті одводили в бік і конспіративно висловлювали свій погляд на справу: „так їм треба"...

Шараївський учитель вивів навіть на двір Сергія й озирнувшись на всі боки — почав:

— Ви мудрий дипльомат. А це найважливіше в наш час — уміти плавати. З вами можна робити діла. Ділаж у нас — непочатий край. Та Ви подивіться, яке насильство! Та що вам розказувати... Треба боротися, ой треба! Ми вас маємо на увазі...

— Хто це „ми"?

— Бачите, у нас є гурток... Не думайте, що ми самі. Ми звязані... Ви зайдіть, будь ласка, в Шараївку, там ще дехто буде... Побалакаємо.

Сергій зрозумів, у якій справі його запрошують, він сміявся у душі з наївности цього вчителя, хоч разом із тим йому імпонував комплімент „мудрого дипльомата", тому дипльоматично відповів:

— Мабуть мені буде не по дорозі.

— А ви зайдіть, побачимо.

(Продовження буде.)

...ів сокільським одностроєм, а львівський у строях, подібних до мужеських. Ті однострої мені найбільше подобалися, але вони губилися у вишиваній масі.

Потім прийшли трійкові вежі, укладу тов. Тріля, легкі, але дуже ефектовні. — З чисто руханкового погляду найцінніші були масові вправи на приладах, уставлених на цілій площі. І тут зір губився. Не знати було, за чим слідкувати. Львовяни і бібрчани пописувалися тяжкими вправами на драчку, ремісничa молодь і доріст герцювали на конях. Тяжкі були і вправи на поручах, закінчені імпозантними вежами. На середині площі малі хлопці ставили вищі вежі на трьох кізлах, а руховички уїзджали коня, що стояв спокійно під відважними амазонками.

Ще перед закінченням тих вправ почався біг на 100 метрів львівських змагунів. Бігли по три і швидко вертали, скидали цвяховані мешти і передавали дальшим. Найкращий час осягнув Р. Сасик, другий був Субтельний, третій Копач. Деякі бігли босі.

Потім виступили молодші учениці С.-Б. (40) до вправ червоними хоругвоцями, що випали прегарно. — Перетягання линвою відпало, бо з побідною дружиною минулорічною з Бродків ніякий відділ не мав охоти перетягатися, а навіть львівські сили відтягнулися від непевних змагань. Саме тоді надтягла від заходу велика хмара (год. пів до 7) і легкий дощ розігнав більшу частину публики. Решта держалася і подивляла вправи пожарної сикавки Сокола з Бродків. Пожарний інструктор і автор спеціяльного підручника з. А. Будзиновський, з жовто-червоною опаскою на рамени, давав сиґнали трубкою, музика грала ґальопку, а хлопці звивалися. Уставлено вільно драбину на мотузах, п. Б. перевісив вужа через плече і по молодецьки, стоячи на драбині, пустив струю води. Ще вище підліз один з пожарників, що засів до праці на самім вершку драбини. Вкінці відділ з бочковозом і сикавкою продефілював перед старшиною і свято закінчилося.

Після того президія пішла ще до павільону і там голова дир. Заячківський промовив до відділів, дякуючи за участь і загріваючи до дальшої праці.

Слід іще зазначити, що музику до вправ і походів уложив п. А. Вінцковський (Ярославенко), якому на отсьому місці належиться окрема подяка. Він весь час підчас проб і на святі був при музиці і пильнував виведення точок. Музика львівських трамваєвців була дуже добра.

У здвигу найчисленніше виступив Львів, потім Жидачів (75 осіб), що має власний сокільський хор, дальше Золочів, Комарно, Рава Р., Бібрка та інші гнізда. І oрядку пильнували пластуни і пластунки. На святі були делеґати з усіх майже міст краю, навіть з Кракова; привіти наспіли м. ін. від українських організацій з Праги. Не було, на жаль, ніяких представників українського сокільства з Холмщини, Полісся і Волині. Зате був дехто з сусідів.

Загально треба сказати, що свято випало надсподівано величаво, точки йшли плавно одна за другою, виконання їх було на загал бездоганне. Сокільська праця і переклад її в здвигу є великим національним капіталом, який треба побільшати невтомно. Треба понести сокільську ідею й на північно-західні землі, згуртувати в карних рядах міську й селянську молодь найдальших закутин краю. Пекучою стає справа будови сокілень і вивінування їх у руханкові прилади. Поруч з тим треба набувати власні майдани і притягати особливо селянську молодь до спорту. Тоді дальші наші здвиги і злети будуть ще величніші, як передвоєнний з 1014 р.

Т. Ф.

Поможім здвигнути дім-захист для українських письменників і журналістів у Ямній. Засвідчім ділом зрозуміння важкої культурної праці і виявім свою вдячність українським робітникам пера!

Жертви слати на адресу: Львів, Підвале 7, Земельний Банк Гіпотечний, книжечка ч. 1141.

Промова Штреземана.

Берлін, 23. червня 1927.

Президент райхстаґу Лебе отворив нинішнє засідання при заповненій салі і трибунах. Дипл. льожі заняли представники майже всіх держав, акредитованих у Берліні. На державних лавках був присутній лише мін. закорд. справ Штреземан. На денному порядку є тільки заява уряду про закорд. політику в звязи з трьома інтерпеляціями про закорд. положення, зголошеними урядовими фракціями, соціялістами і комуністами.

Безпосередньо після отворення засідання виголосив промову мін. закорд. справ Штреземан. Берлінська преса стверджує, що це є не лише промова міністра закорд. справ, але й програмова заява цілого кабінету, опрацьована й устійнена в уряді в тісному порозумінні з усіми урядовими фракціями.

Штреземан у відповіди на інтерпеляцію комуністів покликався на „Известия", які писали, що в Женеві не вдалося осягнути згоди Німеччини, аби прилучилася до протибільшовицького бльоку. Німеччина не заняла ніякого становища до зірвання англ.-більшовицьких взаємин, але жаліє дуже з приводу цієї події. Ці справи не змінять нічого в нім. закорд. політиці. Шлях Німеччини визначений льокарнським і берлінським пактом. Про протибільшовицьку коаліцію бесідникові нічого невідомо. Всі держави мають повну свободу у взаєминах із СРСР. Одначе в консеквенції Німеччина мусить виступити проти всяких спроб із зовні, які звертаються проти німецького державного устрою. В порозумінні з іншими державами Німеччина бороняться проти пропаганди світової революції. Це наслідок змагань самозбереження, що є прикметою всіх держав (ці слова викликають великий неспокій серед комуністів, а серед інших фракцій чути оклики: „Зовсім справедливо!"). Це не має нічого спільного з плянами створення протибільшовицької коаліції. Німеччина доказала, що у взаєминах із СРСР кермується лише власним інтересом. Німеччина не могла би приняти ніякої гарантії в справі виконання зобовязань, які тяжать на ній, колиб мала рахуватися з відірванням від економічних взаємин із СРСР. Убивство більшовицького посла у Варшаві мало скомплікований характер. Була небезпека, що домагання, поставлені Польщі, могли довести до незвичайного напруження між обома краями. На основі добрих взаємин з СРСР Німеччина мала право приязно звернути увагу більшовицькому представникові, що сповжалідна гідна варшавська подія не повинна довести до загострення европейського положення. „Можу ствердити з вдоволенням, — закінчив мін. Штреземан — що уряд СРСР не думає вихісновувати цього інциденту для чогось іншого, як лише для домагання сатисфакції від польського уряду".

Лейбур Парті осуджує масові екзекуції в СРСР.

Льондон, 23. гравня 1927.

На засіданні нач. ради конгресу трейдюніонів і вик. комітету Лейбур Парті ухвалено резолюцію, яка признає труднощі і виїмкову небезпеку політ. положення в СРСР і розуміє обурення більшовиків з приводу вбивства пос. Войкова, одначе протестує проти політики, яка затверджує екзекуції невинних людей і невідповідальних за вбивство Войкова. Делеґати, присутні на конґресі, думають що політика вбивства за вбивство може лише мати фатальні наслідки для СРСР, і сподіються, що екзекуції політ. вязнів у СРСР не повторяться.

Ґарантійний пакт між Злученими Державами, Анґлією і Японією.

Відень, 23. червня 1927.

„Н. Фр. Пр." подає з Ню Йорку начеб японських делеґатів уповажнено піддати в Женеві під дискусію плян заключення ґарант. пакту між Злуч. Державами, Анґлією і Японією. В японських міродатних колах кажуть, що так можна би лекше довести до роззброєння великих держав на морі.

Сенат.

Сенат відкине соймовий проєкт про зміну конституції?

Варшава, 23. червня 1927.

Сенатська скарбово-бюджетова комісія в присутности представника міністерства скарбу розглядала проєкт скарбового закону про зміни в бюджеті на 1925 рік. Комісія приняла внесення сен. Возніцького, аби дальше розглядання закону відложити. Найближче засідання сенату визначено на пятницю. Соймова комісія переслала сенатові ухвалу сойму в справі зміни конституції. Марш. Тромпчинський передав цей проєкт сенатській конст.-адм. комісії для розгляду. Комісія ця збереться задля цього в найближчих днях. Кажуть що сенат переведе великі зміни в соймовому проєкті закону про зміну конституції або й зовсім відкине його.

Що привезе пос. Патек?

Варшава, 23. червня 1927.

Польський посол у Москві Патек, який верне на днях до Варшави, привезе, як кажуть, предложення більшовицького уряду в справі пакту про неаґресію, а також енунціяції того уряду в справі вбивства пос. Войкова.

СРСР ставить нові домагання до Польщі.

Москва, 23. червня 1927.

Є чутки, що комісаріят закордонних справ перед заіменуванням нового представника СРСР у Варшаві задумує зажадати від Польщі нових ґарантій забезпеки життя будучого посла СРСР у Польщі.

Розвязання сойників і пов. виділів.

Варшава, 23. червня 1927.

Міністерство внутрішніх справ задумує розвязати всі соймики і повітові виділи, котрих каденція вже минула. Вибори до соймиків відбудуться після уконституування сільських і міських громад, які тепер вибираються.

Пожежі на Україні?

Варшава, 23. червня 1927.

Аґ. Всх. подає, будьто би на Радянській Україні зростали підпали. Від половини травня до половини червня в Катеринославській ґуберниї було нібито 100 більших підложених пожеж. Жертвою пожежі впали передовсім будинки, в яких були ріжні уряди або партійні льокалі. За той сам час зросло теж число залізничих катастроф. Тасама аґенція подає нібито кавказькі племена почали партизантку проти більшовицького режіму. Власти поручили Буденному розглянути положення на Кавказі.

Біржа.

Гроші.

Американський доляр 8·90·50—8·91, канадійський доляр 8·88—8·89. Банк Польський платив за доляра в готівці 8·88, за Ню-Йорк 8·91.

Збіжже.

Пшениця двірська 53·50—54·50, пшениця сел. 51·25—52·25, жито галицьке 44·75—45·57, ячмінь на мливо 40·00—41·00, ячмінь пастівний 36·50—37·50, овес 36·50—37·50, кукурудза рум. 26·50—27·00.

НОВИНКИ.

— **До смерти Д. М. Щербаківського.** Одержуємо такого листа з Праги: „Прочитавши в ч. 129 „Діла" сумну замітку про трагічну смерть Д. М. Щербаківського та про її причини, вважаю своїм обовязком повідомити цим шляхом кого слід, що р. 1918, виїзджаючи з Києва, я передав через своїх знайомих покійному директорові Київського Історичного Музею М. Біляшівському деяке своє майно, а в цьому кілька подільських килимів, рушників, вишиваних жіночих сорочок, то-що, з проханням зберегти їх у себе, а на випадок смерти моєї й моєї дружини передати у власність музею. Як мені відомо, й инші громадяни передавали п. Біляшівському свої річі. Звичайно, що ці річі не могли бути вписані в інвентар музею, бо передані були особисто п. М. Біляшівському і лише в тимчасове роспорядження. По його смерти вони могли перейти під догляд тільки тієї особи, якій він міг передовірити їх, також лише особисто і лише на тих умовах, на яких вони були йому довірені. Тому п. Д. Щербаківський цілком правдиво не вписував їх у інвентар музею, знаючи, що вони не є музейним майном, а лише особисто йому передовіреним майном окремих українських громадян. — З щирою пошаною Н. Григоріїв.

— **З Українського Наук. Інституту в Берліні.** Дня 24. ц. м. мав в „Українськім Наук. Інституті" в Берліні д-р О. Олянчин виклад українською мовою п. з. „З матеріялів до німецько-українських взаємин у XVII. віці".

— **Українці РСРР.** По неповним відомостям на 1. січня 1927 р. було українських народніх шкіл в РСРР: Вороніжська губ. — 140, Курська — 42, Брянська — 19, Самарська — 32, Симбірська — 8, Саратівська — 13, Царицинська — 8, Тамбовська — 7, Півн. Кавказ — 238, Сибір — 104, є разом 611 шкіл. Немає покищо відомостей про Урал, Білорусь, Крим та Донщину.

— **Виборчі методи.** Пишуть нам: До голови виборчого комітету в Милошовичах (львівського повіту), гром. Сенька Хоркавого заходить командант постерунку з Пустомит з погрозами, що він буде арештований, якщо не зречеться головства в комітеті.

— **Також „педаґоґ".** Пишуть нам: У громаді Нове - Село (рудецького пов.) місцевий учитель Францішек Курпель у дикий спосіб знущається над шкільною дітворою. Між іншим побив він ученика Фр. Лопушанського, сина Иосифа, так тяжко в голову, що хлопець зовсім оглух; Францішку Анкотович, дочку Францішка, побив так, що дівчина довший час хорувала і тому батько не посилає її більше до школи; — дальше побив ученицю Марію Зінковську, дочку Станислава, так, що батько мусів її возити до лікаря в Комарні. Дня 10/6 ц. р. побив теж тяжко Зоню Вандич так, що батько мусів її возити до лікаря в Комарні. Учитель Курпель підчас шкільних годин виходить із класи і йде до робітників на своє поле а дітвора тимчасом пустує в школі замісць учитися. Курпель звичайно, вертаючи від своїх робітників по сварці, мститься на дітях і бє їх немилосерно. У шкільнім будинку тримав цей педагоґ до 3. червня ц. р., на коридорі гуси, які занечищували коридор і воздух по клясах, а бідні діти мусіли чистити коридор. Колиж гром. Іван Юлич від імени громадян звернув увагу „учителеві" Курпельові на його поведінку, тоді той кинувся з криком: „марш ск... сине, тржи кроки одемне, бо це застржеле, ти не веш, же естем уржедніком паньствовим, ти злодзею єден". Гром. Іван Юлич віддав справу до суду. Громадяне Нового Села, не маючи змоги добитися до власть імущих, просять Президію Української Парл. Репрезентації занятися ближче особою такого „витравного педагоґа" і допомогти їм звільнити від нього громаду — Громадяни Нового Села.

— **Нові 10-золотівки.** Вчора вийшли у світ нові 10-зол. банкноти. Ми їх ще не бачили, а переповідаємо за іншими, що теж їх не бачили, таке: на нездрукованім марґінесі цих банкнотів є портрет Болеслава Хороброго, на жовтім тлі фронтової сторінки — дві жіночі постаті бронзово-синього коліру, а в овальнім полі вазон з квітами, що ростуть, не як живі, а мов орнамент.

— **Пожежа і посуха.** У Саджавках на Поділі (коло Товстого, пов. Скалат) вибух в суботу 18. червня в саме полуднє вогонь і знищив 16 господарств. Люди скоро збіглися з поля на голос дзвону, але вогонь перекидався на дальші хати. Поліція з Товстого стягнула в дуже короткім часі кільканацять сикавок, одначе через довгу посуху не було досить води в криницях, а з давного потічка нема вже і сліду.

— **Собіський переїде на інше місце.** Львівський маґістрат рішив учора, що памятник короля Собіського треба перенести на Бернардинську площу. Мотивами таких переносин можна вважати хіба такі три моменти: 1. охота наслідувати переносини останків Словацького з Парижа до Кракова; 2. бажання забрати короля, щоби не глядів, як зранку до ночі біля нього торгує чорна біржа і 3. факт, що Собіський сидить на бальорім коні, який може переїзжати з місця на місце.

— **Як виглядає прощальний виступ?** Визначний варшавський артист Вл. Ярач приїхав на гостинні виступи до львівського театру. Успіх його був повний як театр. Аж ось минулої неділі, безпосередньо перед прощальною виставою, артист щез. І то щез із сцени, переодягнений до своєї ролі, на 10 хвилин перед початком вистави. Лишив у своїй роздягальні лист до одної артистки, перстень для передачі своїй доньці і... мов камінь у воду. Ярач був неврастеніком, недавно пережив любовну трагедію, пробував уже покінчити самовбийством, уживав сильних наркотиків — про все це знали в театрі. Але ніхто не сподівався, що можна із сцени вийти на вулицю і щезнути, мов особа за кулісами перед очима глядачів. Шукають усі: поліція, детективи, приятелі; талановитий актор обдумав останній свій виступ дуже ефектовно.

— **Конґрес естетів у Галле.** В днях 7—9 червня ц. р. відбувся в Галле III. Конгрес, присвячений естетиці та загальній науці мистецтва. До спільної праці зійшлись там представники ріжних галузей науки і мистецтва; — побіч фільософів психольоґів та істориків мистецтва були там фільольоґи, історики літератури, дослідники музики, археольоґи, етнольоґи. Зїзд почався програмовим викладом проф. Макса Дессуара з Берліна, голови Товариства естетів, „Про історичну та систематичну або догматичну методу досліду на полі мистецтва". З інших викладів найбільш визначний був виклад німецького фільософа, представника природописних наук проф. Теодора Цігена про „Ритм у загально фільософічному освітленні". Цей виклад став кульмінаційною точкою в працях конгресу. Цікавий був теж реферат проф. унів. в Ростоку Давида Каца, оснований на лябораторійних дослідах про „Вібраційний змисл та ритм". Від українських наукових інституцій на еміграції брав участь у цьому конгресі проф. д-р. І. Мірчук, як представник Академічного Комітету, Українського Університету, Студії Пластичного Мистецтва в Празі та Українського Наукового Інституту в Берліні і Дмитро Чижевський, професор Українського Педагогічного Інституту в Празі. — *К. Ч.*

— **Конґрес фахової преси.** Від 26. до 30. жовтня збереться в Берліні міжнародній конгрес фахової преси. Попередні конгреси були в Парижі та Римі. Організацією конгресу займеться союз німецьких видавців фахової преси, під проводом Ґрайфенгагена, який є головою міжнародного союзу фахової преси.

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане Редакція не відповідає.

— **Ще ні же Шеляпін?** У Льондоні питали Шаляпіна, як він ставиться до присуду радянського уряду, який позбавив його горожанських прав. На це співак відповів, що він не дістав про це ніякого офіційного повідомлення. А колиб рішення було правдиве, тоді він старатиметься стати підданим англійським або американським. Одночасно англійська преса пригадує його минулорічні заяви про більшовицький уряд, в яких він нарікав на нестерпні умовини артистичної праці, вічні вистави та проби без відпустки, щоденні черги в крамницях за хлібом і цукром, неможливість дістати служниці чи няньки до дітей. В інших державах він має всі вигоди і безжурне життя.

— **Спортовий рекорд.** Мексиканський майор Гаррі Брави виїхав з міста Мексику верхом дня 2. липня 1925 р., заложившись з приятелями, і приїхав до Чілі по двох роках. З Чілі мусів їхати до Буенос Айрес залізницею, бо його кінь, уже другий, здох. Звідси він має намір їхати верхом до Ріо де Джанейро через півн. Аргентину, Парагвай, Сао Паольо, і то через місця досі зовсім непросліджені. По дорозі він рисує краєвиди.

— **Облога артистки.** Американська преса пише, що палата славної фільмової звізди Мері Пікфорд, жінки Дагляса Фербенка огороджена ланцюхом поліції. Відкрили змову на свободу пані Пікфорд, яку хочуть пірвати, не так для її краси, як для інтересу, щоби одержати від її чоловіка 100,000 дол. викупу. І земною звіздою нераз не варт бути!

— **Епископський перстень.** Англіканський епископ з Льондону вибрався в місійну подорож довкола світа. Приїхавши до Бомбаю, ствердив, що його перстень щез із валізи. Він носив його тільки підчас святочних богослужень і беріг як памятку, яку одержав у день призначення епископом.

— **Апарат пробудження життя.** В інституті кримінальної медицини у Відні д-р Ензельменгер робив цікаві експерименти із своїм новим чудодійним апаратом. До цього часу він уживав його для штучного віддиху при потопельниках, яких добули з води, — цими днями він перевів цікавіший досвід: до анатомічної салі доставили труп 40-літньої жінки, яка скочила з III-го поверха і по дорозі до шпиталю вмерла. 4 години пізніше д-р Ензельменгер при помочі електричности зробив помершій масаж живота і впустив соляний квас у жилу руки. Кров почала кружити, а живчик битись. Померша не воскресла, але експеримент доказав, що у випадках припиненого обігу крови, навіть у трупів, можна оживити серце в кілька годин пізніше.

— **Музей мозків.** 70-літній визначний московський фізіольог Бехтерьов, автор яких 500 праць, пропонує основати музей мозків себто Пантеон, де переховувалось би те, що в людині найцінніше: не тіло, а мозок. Коли тіло великої людини гине або палиться, людство зазнає чималої втрати. Наука, маючи змогу досліджувати законсервовані органи вчених і творців, могла би може дійти до розяснення, в чому джерело їх величини.

— **Світова всячина.** У серпні почнуться роботи на Атлянтійськім океані, щоби збудувати плаваючий острів для влекшення воздушних перелетів між Францією і Америкою. — На найближчих президентських виборах у Злучених Державах Куліджмматиме двох суперників: крім демократичного кандидата, ще й свого товариша з республиканської партії Франка Лоддена, губернатора стейту Іллінойс. — В амстердамських доках підчас сильної бурі грім убив 5 робітників і 5 зранив. — На складі муніції в Джерзі Сіті повстала пожежа; вибухло 40.000 патронів. — Чанг-Кай-Шек мав буцім-то вислати до Америки делегацію для переговорів, щоби Злучені Держави признали його уряд та дали йому... позичку. — Повну сонішну затьму оглядатимуть 29-го серпня в Англії та Скандинавії. В Англії не бачили її вже 200 літ. 30 поїздів уже нині розпроданих для прогульківців до міста Крікет, а десятки тисяч авт перевезуть туди безліч цікавих.

— **Михайло Голинський** виступить на сцені львівської опери ще двічі. А саме: в неділю 26. ц. м. по полудні співатиме партію Йонтка в „Гальці“ Монюшка, а в четвер 30. ц. м. відспіває партію Елеазара в опері Галеві „Жидівка“.

— **Особисті вісти.** П. Корнелія Янович учителька з Галича здала державний музичний іспит у львівській Консерваторії дня 20/VI. 1927.

З судової салі.

Ще відгомін українсько-польської війни.

В перших днях листопада 1918 року команду стації Підбірці біля Львова обняв на приказ Начальної Команди у Львові підстаршина Української Галицької Армії Василь Добрянський. Між іншим він мав відбирати зброю від тисячів жовнірів австрійської армії, що безладно вертали зі сходу домів. При відбиранні зброї, коли один з повертаючих, Пилип Прус, учитель з Кендерівців коло Камінки Струмилової, не зважаючи на завізвання, не хотів віддати зброї, а ще й загрозив револьвером, Добрянський вистрілив і убив його на місці. За це прокураторія виготовила йому акт обвинувачення за злочин морду з §. 134 к. з.

Дня 14. і 15. жовтня 1926 р. відбулася розправа перед судом присяжних і його засуджено за злочин убивства з §. 140 на чотири роки тяжкої вязниці. Проти цього засуду оборонець адвокат д-р Лев Ганкевич вніс зажалення до Найвищого Суду у Варшаві. Дня 11. лютого 1927 р. відбулася розправа перед Найвищим Судом у Варшаві, який прихилився до зажалення неважности, ухилив вирок львівського суду й переказав справу до поновної розправи вже перед звичайним судом у Львові.

Дня 22. червня ц. р. відбулася розправа перед звичайним трибуналом, у склад якого входили радник Байорек, Коман і Завістовський. Обвинувачував прокуратор Візун, боронив д-р Лев Ганкевич. По цілоденній розправі трибунал засудив Добрянського за вбивство на кару 14 місяців вязниці і приноровив до неї амнестію, так, що Добрянський вийшов відразу на волю. Це мабуть уже остання розправа по 8 довгих роках з тих, що за основу мали події з українсько-польської війни.

Літературний куток.

— Французька Академія поруч двох головних премій призначила як щороку цілу низку інших від 500 фр. до 10.000 фр. з ріжних фондів. Ось кілька заголовків нагороджених творів: „Молодість короля Филипа-Еґаліте“, „Чого вчить нас історія“, „Історія романтизму“, „Австрійська поезія від Гофмансталя до Рільке“, „Шекспір як поет“, „Студія про ідеї Вельса“, „Довкола Мірабо“, „Реакція Джона Веслі в еволюції протестантизму“, „Ронсар в Італії“.

— Уперше появиться в Парижі дороге видання творів Золі, призначене для бібліофілів і богачів. До цього часу Золю друкували тільки в дешевих виданнях, обчислених на широкий загал.

— Копенгагенська королівська бібліотека перебрала архів Брандеса, в якому находиться пребогата збірка листів. Згідно із заповітом великого критика, ці листи можна видати не раніше як 50 літ після його смерти.

— Минуло 100 літ від появи першого твору Едґара По. Критика знову зацікавилась одним з перших творців оповідань повних таємности та жаху. Рукопис його славної поеми „Ворон“ оцінили в Америці на 10.000 дол.

— Німецьке видавництво „Естеррайхішер Бундесферляг“ підготовляє велике видання німецьких клясиків у 150 томах. Воно буде поділене на серії, відповідно до ріжних літературних напрямків. Твори одного письменника будуть поділені теж по напрямках. Редакцію взяли на себе спеціялісти до ріжних письменників.

— Асквіт, голова англійських лібералів, видає в найближчім часі свої „Спомини“, заохочений успіхом останньої своєї книжки „50 літ парляменту“.

— Ґабріеле д' Анунціо забажав лаврів як французький автор і пише повість французькою мовою п. з. „Славна тайна“.

— Найшовся англієць Б. Берес, який довгі роки працював над перекладом усіх байок Крилова. Він жив довго в Росії. На жаль, переклад зроблений прозою.

Всячина.

Події години сеніора-мільонера. Джон Д. Рокфелер належить до найбагатших у світі людей, найбільших філянтропів і найметкіших старців. Він має нині 89 літ і щодня ходить на біржу, щодня грає в гольф, диктує листи і живе як машина. Встає в пів до семої; від 7 до 8-ої читає ню-йорські часописи. В 8-ій снідає. Від 8·30 до 8·45 грає в „числа“, рід доміна. Від 8·45 до 10 диктує листи і веде розмови з урядовцями, клієнтами, гістьми, прохачами. Від 10·15 до 12 грає в гольф. Його партнером є 91-літний ґенерал Еймс і кілька молодих дам. Гольф є його улюбленим спортом, мов мільони; він грає не щоби виграти, а з приємности для самої функції гри. Від 12-ої до 1·15 Рокфелер купається і відпочиває. В 1·15 обідає. Їсть цілу годину, дуже поволі і дуже помалу. Його фільософія їдження така: „Хто їсть швидко, той не може добре травити; я їм мало, але помалу“. По обіді грає знову в „числа“ і полагоджує ділові балачки. Найпізніше пів до 4-ої він уже готовий до їзди автом. Їхати любить швидко, щонайменше 53 милі на годину. Вертаючись читає знову часописи, журнали або наукові книжки. В 7-ій веч. — вечера, знову одногодинна і знову страшно скромна: дві-три ложки зупи і городовина. Потім знову грає в „числа“ і трохи музики, яку слухає, його камердинер-органіст і грає годину прості, невибагливі арії. Важко уявити собі скромніший поділ години людини, яка на протязі останніх 25 літ щомісяця виплачує 30.000 дол. на саму плату своїм урядовцям і служачим. Його палата в „Покантіко Гілс“ збудована так, що кімнати в ній мають точнісько сонце в бажаних годинах. Від часу, коли Рокфелер став мільонером, він дав 600,000.000 дол. на добродійні цілі: з того 82 міл. дол. на фонд „загального поліпшення людської долі“, 70 міл. дол. міністерству освіти на поправу шкіл, 10 міл. дол. для медичних дослідів свого Інституту („Рокфелера“) і 63 міл. дол. на фонд підмоги матерям і дітям. Рокфелер почуває себе знаменито, має добрий гумор і погідну фільософію. З нагоди свята своїх уродин він склав навіть поезію, яка мала зібрати його світогляд в одну строфу:

Змалку вчили мене бавитись і працювати
І все моє життя було одним великим святом
Повним радощів та праці.
Я не звертав уваги на журбу,
А Бог поблагословив мої дні.

Ритм і рими слабші, але сенс є. І хто є Рокфелером, може позволити собі писати такі поезії не тільки раз у рік, але щодня.

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Нового Українського Театру.

Львів.

26. VI. год. 3·30 Життя Людини, — год. 8·30 Блакитний лис. 9-?

Вписи до 5-клясової хлопячої школи ім. Шевченка вул. Мохнацького 12. відбуваються щодня від 4—6 пополудні, а в неділю і свята від 9—12 передпол. — *Управа школи.* 2420 3—3

Вже приймається зголошення до учит. семінарії і 7.клясової школи вправ **С. С. Василіянок у Станиславові.** Школи мають право прилюдности. Кошт науки мінімальний. Учениці можуть одержати приміщення в інституті по уміркованій ціні. Інформації устні і письменні. Вступні іспити 30. червня. 2402 3—3

В монастирі С. С. Василіянок у Львові, вул. Потоцького 95 відбудуться від дня 4. липня вечером до 8. липня рано замкнені реколекції для учительок і жінок священиків. Оплата за один день 3 зол. Зголошуватися до Ігуменату С. С. Василіянок у Львові, вул. Потоцького 95. 2409 2-3

На українських інвалідів переслав о. Голинський Петро гімн. кат. в Перемишлі до Адміністрації „Діла“ 14 зол. зложених як жертви за панахиди в день Зелених Свят на цвинтарі.

На „Рідну Школу“ зложили Вп. Софія з Романових і Петро Марціневі квоту 25 зол. місто повідомлень про своє вінчання, яке відбулось у Львові дня 28. травня 1927. Жертводавцям складає щиру подяку Головна Управа. 2435

Заходом Повіт. Нар. Комітету в Хирові відбудеться під голим небом коло церкви, в неділю дня 26./VI. ц. р., велике віче з таким порядком дня: 1) Отворення віча і вибір президії. 2) Політичне положення українського народу. 3) Справа виборів до громадських рад. 4) Резолюції, внесення і питання. Початок віча в год. 12-тій в полудне. На вічу буде реферувати делеґат Центрального Комітету УНДО зі Львова.

Подяка.

Подобалося Всевишньому покликати до Себе свого слугу, а нашого батька і діда бл. п. о. Стефана Кишика, пароха в Опаці. На цім місці уважаємо за свій обовязок зложити щиру подяку всім, хто в цю важку хвилю прийшов нам з поміччю. Насамперед дякуємо о. Ник. Беневі, сотр., який був до смерти при Покійнім, а відтак занявся улаштуванням похорону. Дякуємо Впр. і Всеч. Духовенству, яке відвело дорогого батька на місце вічного спочинку, а саме: Впр. о. деканові Ант. Миколаєвичеві, містодек. о. Я. Яхнові, о. сов. Ліщинському, оо. В. Мацюракові, В. Марушакові, Ст. Козбурові, Н. Гарбовському, І. Кріс., І. Ільницькому, М. Городиському, Т. Грушкевичові, Т. Татомирові і Н. Беневі. Щира подяка о. мл. Яхнові за слова розради при винесенні домовини з хати, о. Мацюракові і о. Гарбовському за надгробні бесіди, панові Пріщакові за прощальні слова від громади, а Стасеві Дубові від читальні „Просвіти“. Рівнож дякуємо місцевому учительству за вплив і участь шкільних дітий в похороні. Нарешті дякуємо Родині, парохіянам і всім, які віддали послідну прислугу покійному. — 2427

Син, невістка і внуки.

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.